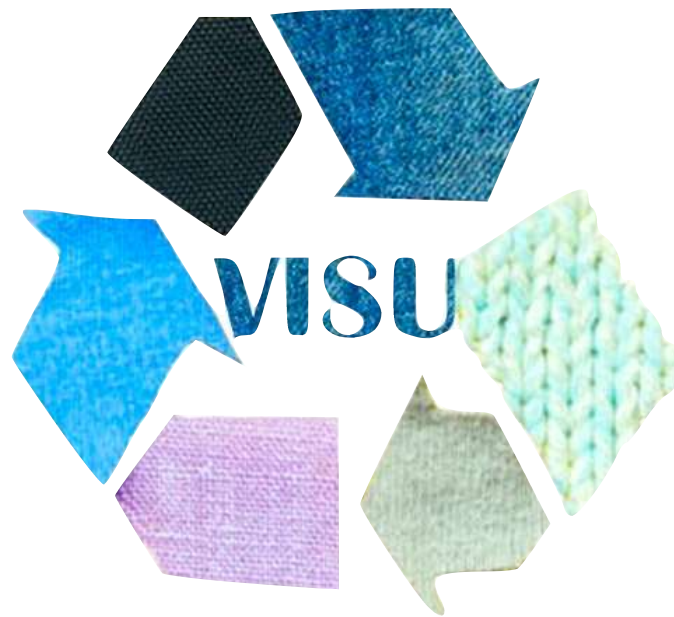

VISU-ekosysteemin mallinnus

SUOMEN
TEKSTIILI
& MUOTI

LAU
REA

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

VISU-ekosysteemiä rakentamassa

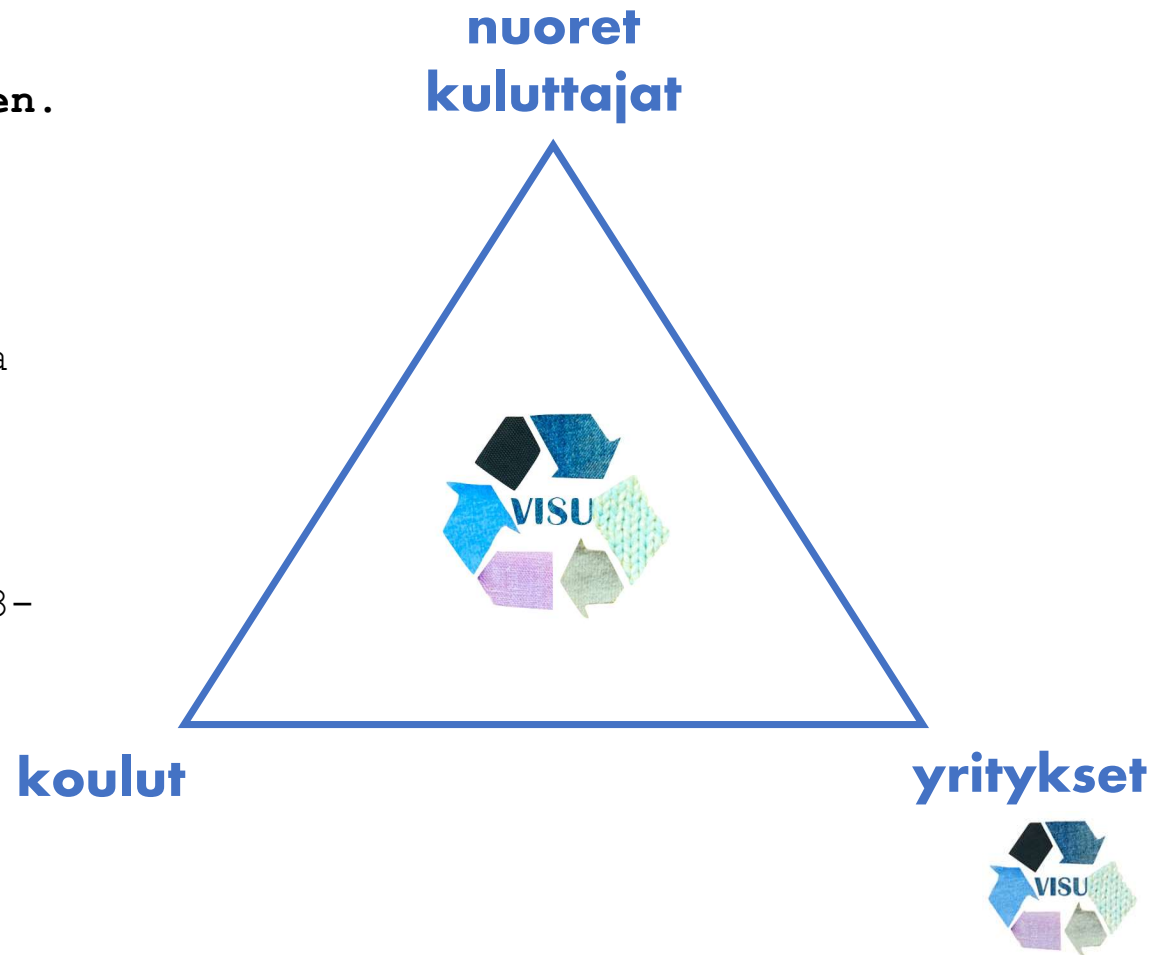
Ekosysteemin missio on **kestävän vaatekulutuskulttuurin vahvistaminen**.

Avaintoimijoina ovat nuoret kuluttajat, koulut ja suomalaiset tekstiilialan yritykset kattojärjestönä Suomen Tekstiili ja Muoti ry.

Orkestraattorina toimi VISU-hanke.

VISU-hanketta rahoitti vuosina 2023–2024 Uudenmaan liitto.

Tämän dokumentin sisällön on tuottanut VISU-hanketiimi.

Millä toimenpiteillä ekosysteemiä rakennettiin?

- Nuorten haastattelut (37)
- Opettajien haastattelut (20)
- Yritystoimijoiden haastattelut (6)
- Työpajat nuorille (11)
- Työpajat yrityksille (5)
- Työpajat opettajille (5)
- Vaatehuollon pop-upit (10)

Viestinnän toimenpiteet:

- Seminaarit, tapahtumat, konferenssit
- Tieteelliset ja ammatilliset julkaisut
- Podcastit
- Uutiset, some
- Opinnäytetyöt
- Verkostoituminen ja tiedon jakaminen

Mallinnus toteutettiin fasilitoiduissa työpajoissa

Mallinnettiin VISU-hankkeessa toimenpiteiden avulla toteutettu kestävämpään vaatekulutuskulttuuriin keskittyvä ekosysteemi.

Ekosysteemi mallinnettiin **fasilitoiduissa työpajoissa** (4 kpl) loka-marraskuussa.

Työpajoja edelsi Vision Factoryn Krista Keräsen koulutus sekä kolme suunnittelutapaamista.

Työpajoihin osallistui VISU-tiimi.

Fasilitoijana toimi Laurean YAMK-opiskelija, opinnäytetyöntekijä Anna Laidinen. Työkielenä oli englanti.

Tuotoksena kuvaus ekosysteemistä ja dokumentointi tunnistetuista parhaista käytänteistä ja viestinnän toimenpiteistä. Lisäksi tuotettiin ehdotuksia ekosysteemin jatkoksi ja vahvistamiseksi.

Mallinnus toteutettiin työstämällä jokaisen ekosysteemisillan **haasteet > toimenpiteet > havainnot > ehdotukset**.

Mallinnuksessa esitellään jokainen yhteistyösilta erikseen

Ekosysteemisillat rakennettiin jokaisen ydintoimijaryhmän välille:

1. Kestävyykskasvatuksen silta

nuorten kuluttajien ja koulujen/opettajien välille

2. Viestinnän ja vuorovaikutuksen silta

nuorten kuluttajien ja tekstiiliyritysten välille

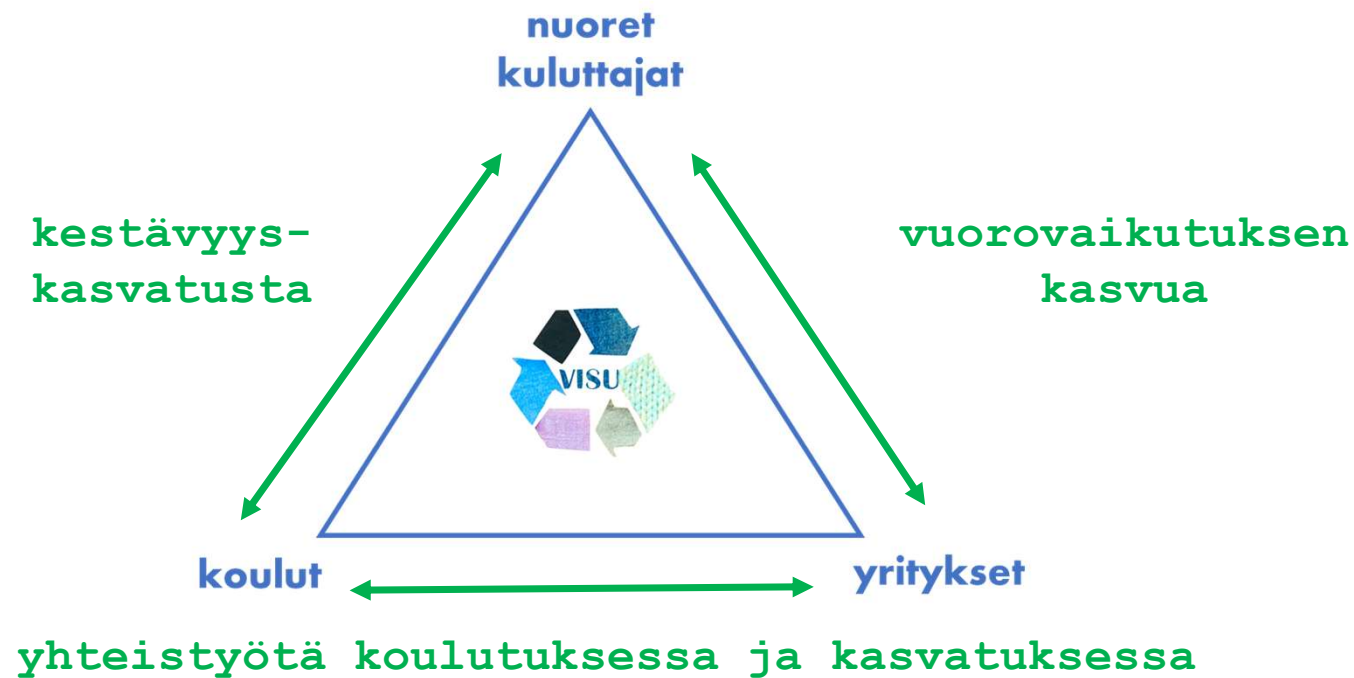
3. Yhteistyön silta

koulujen/opettajien ja tekstiiliyritysten välille

Seuraavassa esitellään jokainen silta kerrallaan. Esittelemme hankkeen aikana todennettuja haasteita toimijoiden välillä, VISU-hankkeen toteuttamat toimenpiteet, havainnot sekä ehdotuksemme toimijoiden yhteistyön ja samalla ekosysteemin vahvistamiseksi.

Mitä yhteistyösilloilla tavoitellaan?

Ekosysteemin rakentamisessa on tarvittu vahvaa orkestrointia ja viestintää yhteisestä visiosta ja tarpeesta.

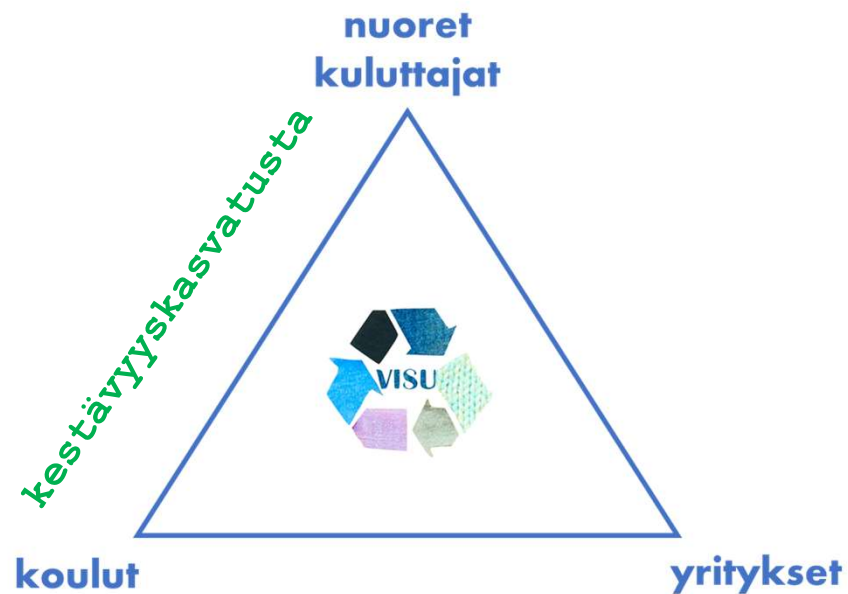

1

Kestävyyshäkasvatuksen
silta

Haasteet kestävän kulutuksen opetuksessa

Kestävä vaatetuskulutus on marginaalinen aihe opetuksessa.

Käsityötunnit ovat vähentyneet kouluissa. Haasteina materiaalien puute tai käytössä heikkolaatuiset materiaalit.

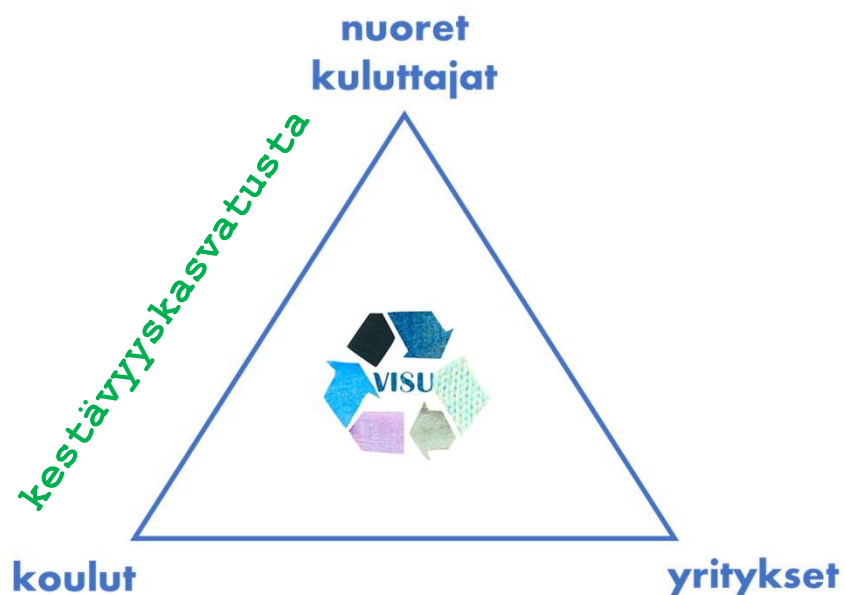
Koulutus kestävään vaatetuksen kulutukseen liittyy laahaa perässä.

Opettajat tarvitsevat enemmän pedagogisia ideoita ja menetelmiä motivoidakseen ja osallistaakseen nuoria.

Nuoret toivovat opettajilta ja opetukselta enemmän - koulutusta voisi suunnitella yhdessä nuorten kanssa.

Toimenpiteemme VISU-hankkeessa

1) Nuorilta kuluttajilta kerättiin haastatteluissa palautetta ja ideoita kestävän vaatetuskulutuksen opetukseen.

2) Nuorten ideoita esiteltiin opettajille haastatteluissa ja työpajoissa.

3) Opettajat kehittivät omaa opetustaan nuorten ajatusten pohjalta (pedagogiset työpajat).

4) Tuotettiin Kestävän vaatekulutuksen pedagoginen ideapakki (VISU-pakki)

Havaintomme kestävyyskasvatuksesta

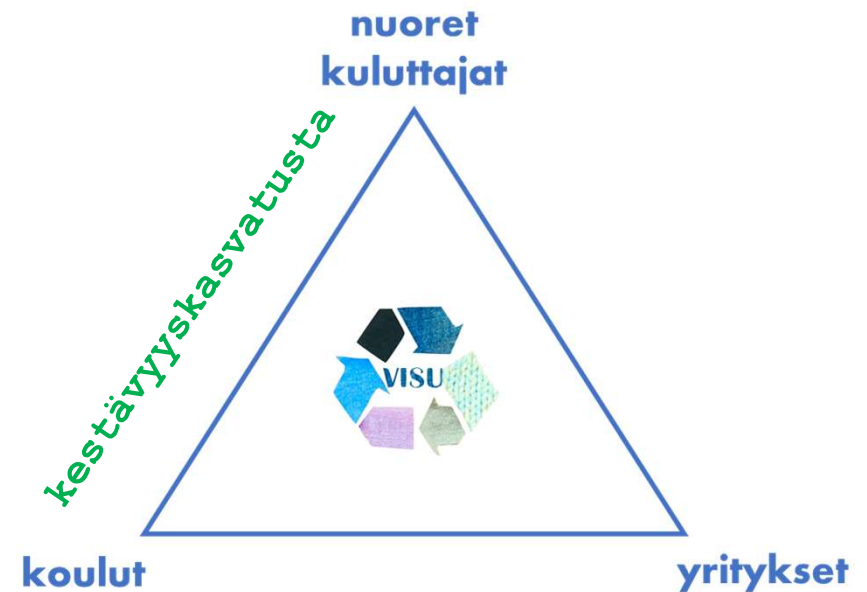
Kestävyys on alue, joka vaatii ajantasaista tietoa, taitoja ja kokemusta opetuksellisten ratkaisujen kehittämiseen.

Nuorten näkökulmat ovat olennaisia – heidän päivittäinen elämänsä ja toimintatapansa tulee huomioida opetuksessa.

Opettajilla tulee olla pääsy ajantasaisiin, valmiisiin materiaaleihin.

Opetusmateriaalien kehittämiseen ja levittämiseen tarvitaan yhteiskehittämistä ja yhteistyötä eri toimijoiden välillä.

Opettajajärjestöt voivat auttaa opetusmateriaalien levittämisessä.

Ehdotuksemme vahvistamaan kestävyyskasvatusta

1. Kestävää kehitystä kaikissa aineissa

Kestävää kehitystä tulisi opettaa nuorille kaikissa kouluaineissa, jotta he ymmärtävät sen tärkeyden eri konteksteissa.

2. Mielenkiintoiset ja kriittiset pedagogiset menetelmät

Opettajien tulisi hyödyntää mielenkiintoisia ja kriittisiä pedagogisia menetelmiä. Nuoret voisivat aktiivisesti osallistua opetussisältöjen luomiseen.

3. Valmiit opetusmateriaalit

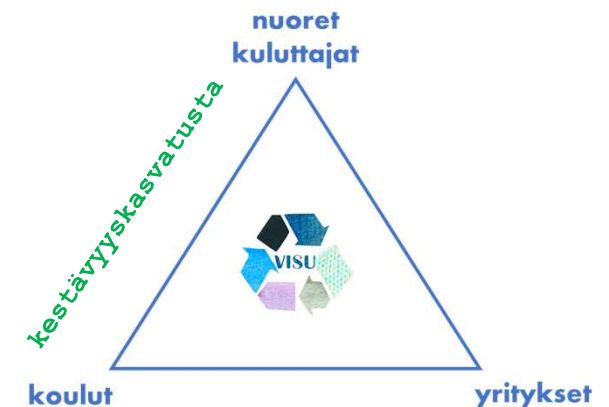
Opettajilla tulisi olla pääsy ajantasaisiin, valmiisiin materiaaleihin. Esimerkkeinä SITRA:n ja WWF:n tarjoamat materiaalit tai Nuorten Akatemian "SEPPÖ"-peli, Tekstiiliakatemia, **VISU-pakki**.

4. Kestävyysteemat ja -teemat koulussa

Koulut voivat sitouttaa nuoria kestävyysasteen järjestämällä kestävyysasteapäiviä, valinnaisaineita ja iltapäiväkerhoja, joissa keskitytään kestävyysasteen.

5. Kestävyyssryhmät ja tapahtumat kouluissa

Koulut voivat osallistaa nuoria kestäväen kehityksen ryhmissä ja järjestää erilaisia tapahtumia, kuten Ilmastosituri, vaatteiden vaihtomarkkinoita tai käytettyjen vaatteiden markkinoita.

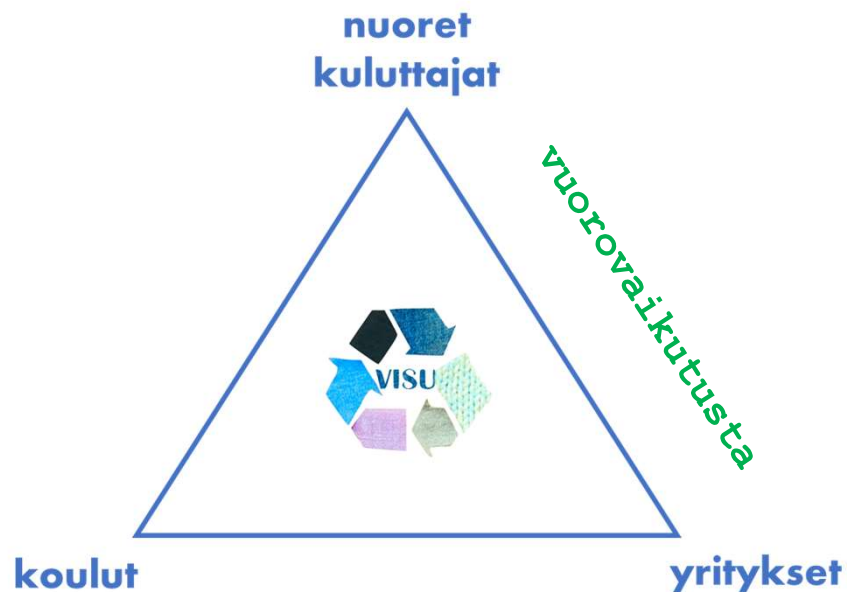

2

Viestinnän ja
vuorovaikutuksen
silta

Todetut haasteet nuorten kuluttajien ja yritysten välillä

Todetut haasteet

1) Vuorovaikutuksen puute nuorten ja yritysten välillä.

Nuoret eivät halua olla yhteydessä yrityksiin. He eivät usko sen olevan vaivan arvoista. He eivät ole kiinnostuneita seuraamaan yrityksiä sosiaalisessa mediassa.

2) Luottamuksen puute

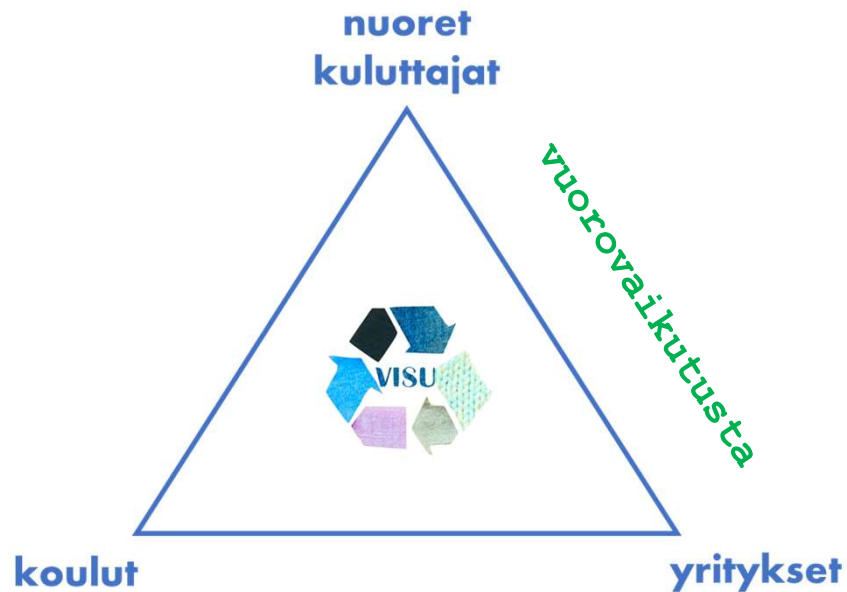
Nuoret eivät luota yrityksiin ja vastuullisuusviestintään viherpesun vuoksi. He eivät usko, että heidän toimillaan tai mielipiteillään on merkitystä yrityksille.

3) Sitoutumisen puute

Nuoret eivät halua ottaa aktiivista roolia. Nuoret eivät usko vaikutusmahdollisuuksiinsa.

Toimenpiteemme luoda ymmärrystä nuorten kuluttajien ja yritysten välille

- 1) Yrityksille jaettiin tuloksia nuorten haastatteluista ja koulutustilaisuuksista.
- 2) Nuorten haastattelut käynnistivät keskustelun.
- 3) Yritysten edustajien käsityksiä nuorista kuluttajista vahvistettiin haastatteluissa ja työpajakeskusteluissa.
- 4) Alan ammattilaisten tulevaisuudenkuvittelua haastettiin nuorten kuluttajien haastatteluaineiston pohjalta.
- 5) Hanke toi yhteen nuoren edustajan ja yrityksen yhteiseen keskusteluun. Podcast: *Yritysten rooli kestävän vaatetuksen kulutuksen edistämisessä.*

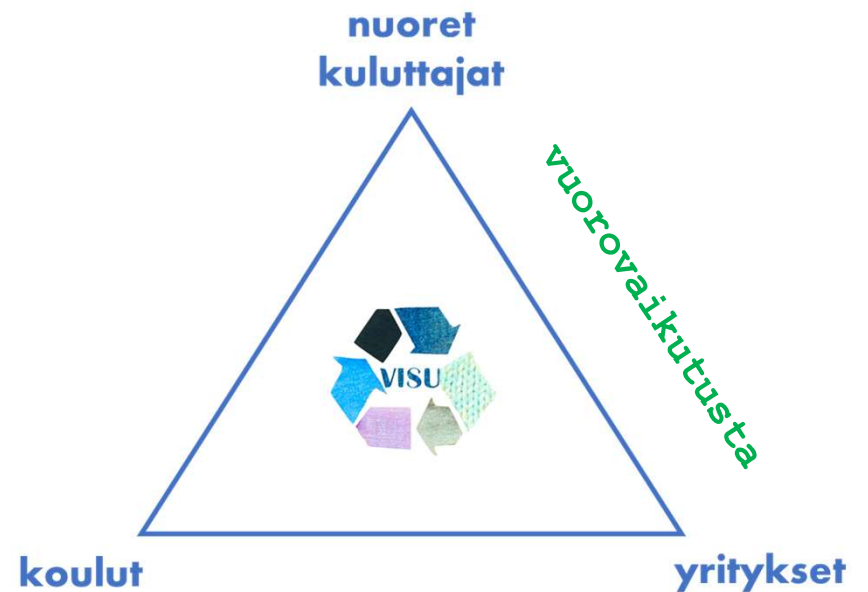

Havaintomme vuorovaikutuksesta nuorten kuluttajien ja yritysten välillä

Perheet, ja etenkin äidit, ovat tärkeimmässä roolissa nuorten käyttäytymisen muokkaamisessa.

Opettajat ja koulut toimivat tiedon lisääjinä.

Yritykset voivat toimia tätä tukevassa roolissa.

Ehdotuksemme yrityksille: luota avoimuuteen

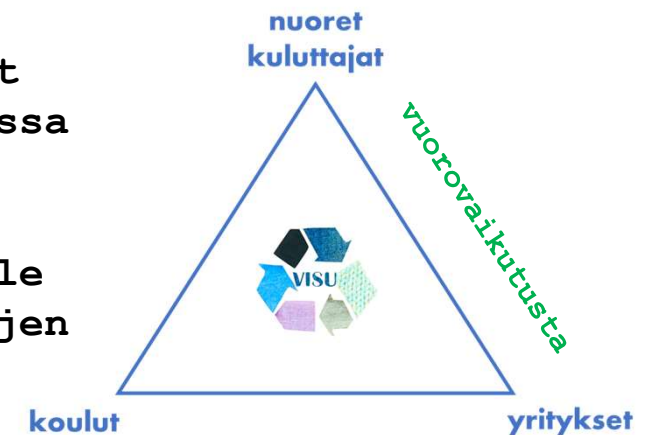
Viesti avoimesti ja aidosti, nuoret arvostavat tätä. Luo selkeitä viestejä markkinointimateriaaleihin.

Tee kestävyysaiheista tietoa helposti löydettäväksi sen sijaan, että se olisi piilotettuna verkkosivuille.

Käytä vaikuttajia viestimään nuorille, sillä he seuraavat yleensä mieluummin vaikuttajia kuin yrityksiä sosiaalisessa mediassa.

Yritykset voivat käyttää testiryhmiä nuorille kuluttajille tuotteiden testaamiseksi urheiluseurojen ja muiden koulujen kerhojen kautta.

Yritykset voivat tehdä yhteistyötä nuorisjärjestöjen kanssa tapahtumissa ja kirpputoreilla.

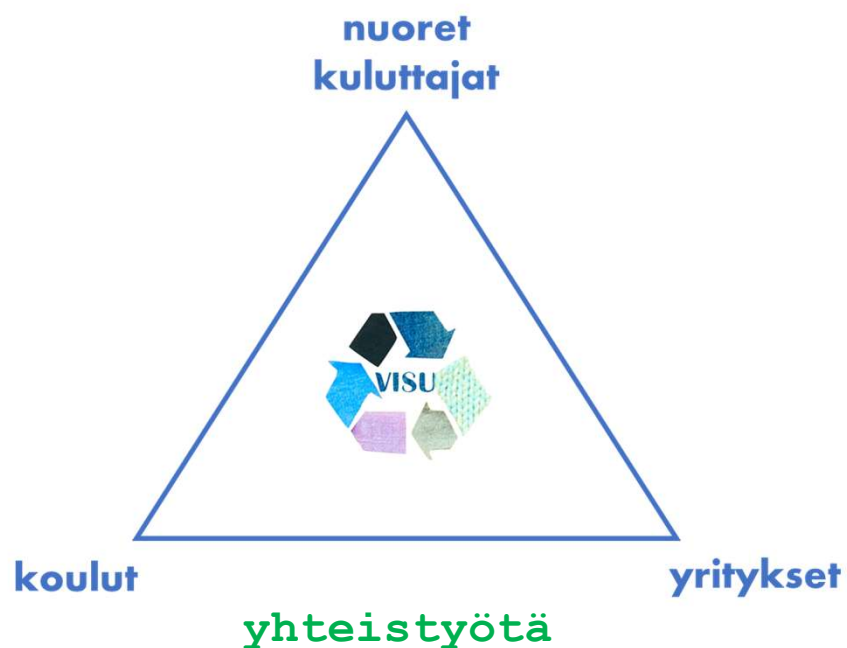

3

Yhteistyön
silta

Todetut haasteet yhteistyössä koulujen ja yritysten välillä

Yritysten ja koulujen välillä on harvoin luonnollisia tai vakiintuneita yhteyksiä.

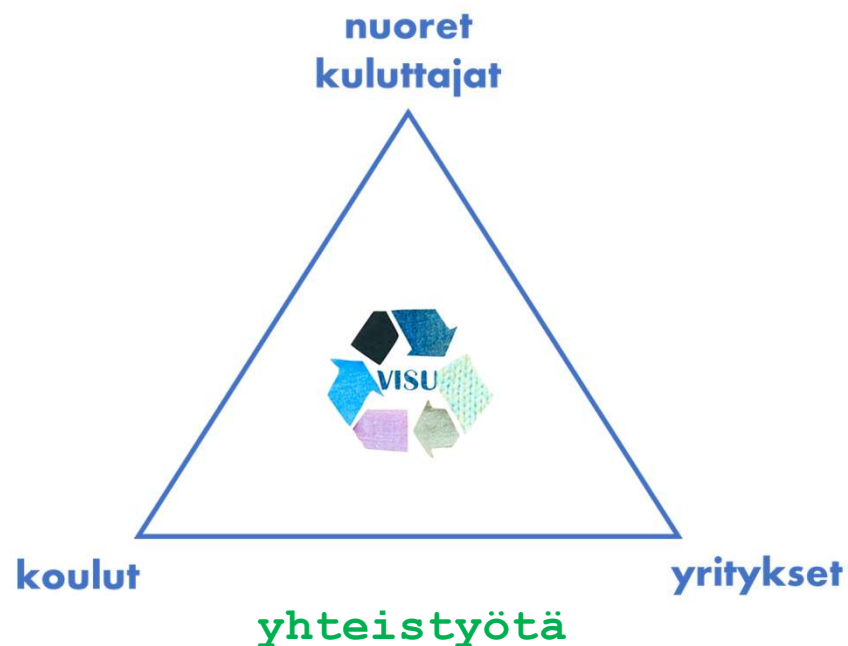
Opettajilta puuttuu resursseja kontaktien löytämiseen ja yhteistyön rakentamiseen.

Yritykset tarvitsevat nähdä lisäarvon yhteistyölle koulujen kanssa.

Kouluissa tai vanhempien keskuudessa yritysvierailut voidaan nähdä markkinointina.

Millä toimenpiteillä ekosysteemisiltaa rakennettiin?

- 1) Opettajien ja yritysten välisestä yhteistyöstä kerättiin ajatuksia haastatteleamalla opettajia.
- 2) Opettajien ideat jaettiin yrityksille työpajoissa.
- 3) Yhteistyöideoita ja esimerkkejä kerättiin yritystoimijoilta yritysten työpajoissa.
- 4) Ideoita jaettiin tapaamisissa, tilaisuuksissa ja loppuseminaarissa.

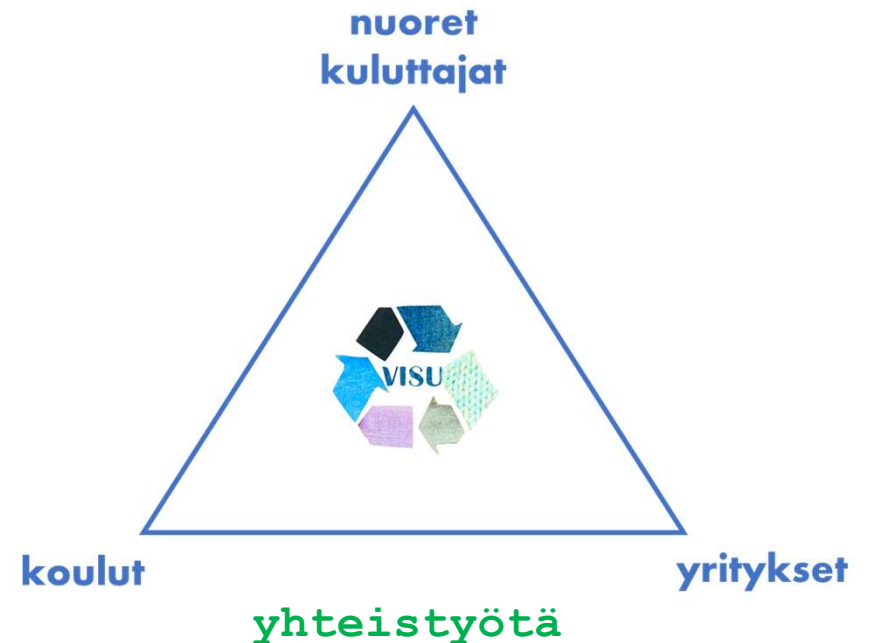

Havaintomme koulujen ja yritysten yhteistyöstä

Kestävyys on aihe, joka vaatii yhteiskehittämistä ja tiedonvaihtoa eri ekosysteemin toimijoiden välillä.

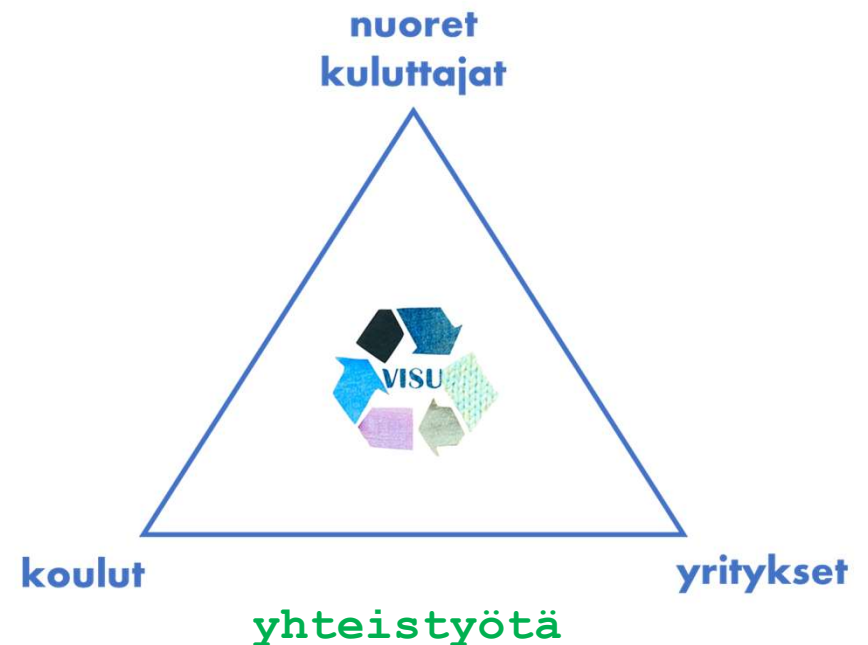
Suhteiden kouluttajien ja yritysten välillä tulisi keskittyä opetuksellisiin tarkoituksiin, jotka hyödyttävät molempia osapuolia.

Kouluvierailut ja muu kouluyhteistyö voidaan nykyään raportoida konkreettisina yritysvastuun toimenpiteinä.

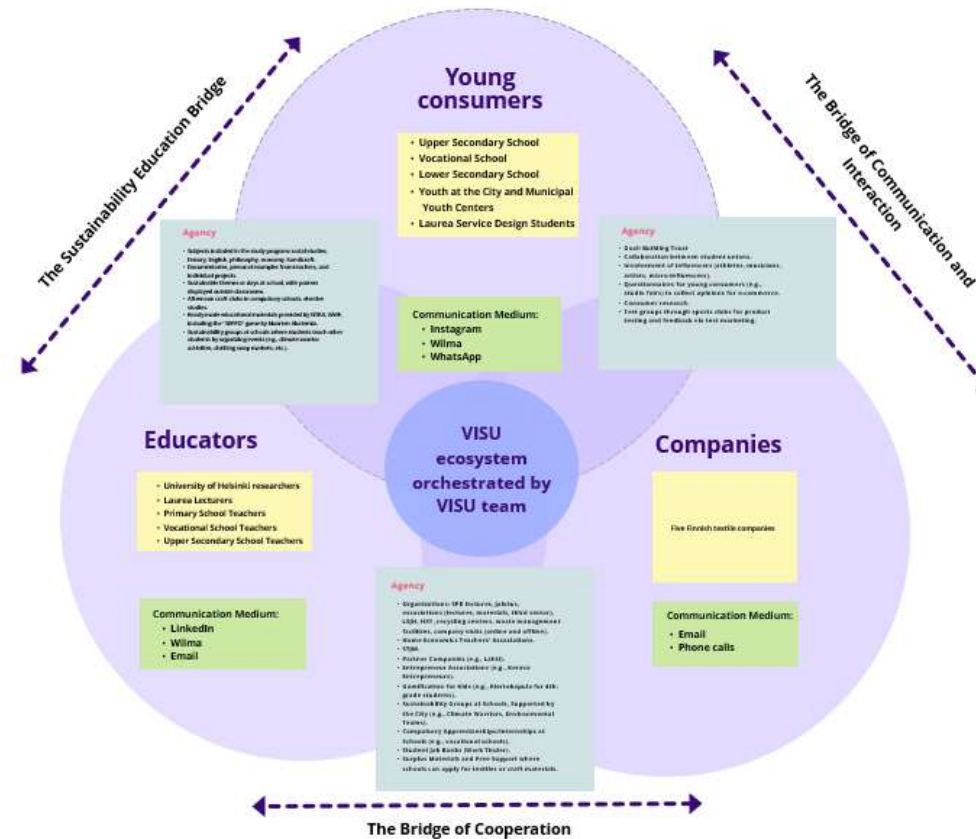

Ehdotuksemme: Yhdistyksillä on rooli yhteistyön rakentajina

- 1) Koulut ja yritykset voivat tehdä yhteistyötä eri yhdistysten, kuntien ja kansalaisjärjestöjen kanssa.
- 2) Yritykset voivat tarjota luentoja tai mahdollisuuksia koulukäynteihin.
- 3) Yritykset voivat osallistua kestävän kehityksen pelien kehittämiseen lapsille.
- 4) Kunnat voivat auttaa kestävän kehityksen ohjaajan viran perustamisessa kouluissa.
- 5) Yritykset voivat olla koulujen sponsoreita.
- 6) Tekstiilialan yritykset voivat tarjota ilmaisia materiaaleja (kankaita, lankoja) koulun käsitöihin.

VISU-ekosysteemi kokonaisuudessaan

Työpajatyöskentelyssä rakennettu ja Anna Laidisen tuottama kuva ekosysteemistä.

Työpajojen työkielenä oli englanti.

